

K O M U N I K A T
Z B A D A Ń

Warszawa, wrzesień 2011

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/104/2011

**PREFERENCJE PARTYJNE
WE WRZEŚNIU**

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
13 stycznia 2011 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W tym miesiącu¹ chęć uczestniczenia w wyborach do Sejmu i Senatu, które odbędą się 9 października, deklaruje 61% ankietowanych, minimalnie więcej niż w sierpniu. W porównaniu z ubiegłym miesiącem wzrósł odsetek osób jednoznacznie odrzucających udział w wyborach (o 3 punkty), zmalał natomiast tych, które wahają się, czy głosować (o 2 punkty).

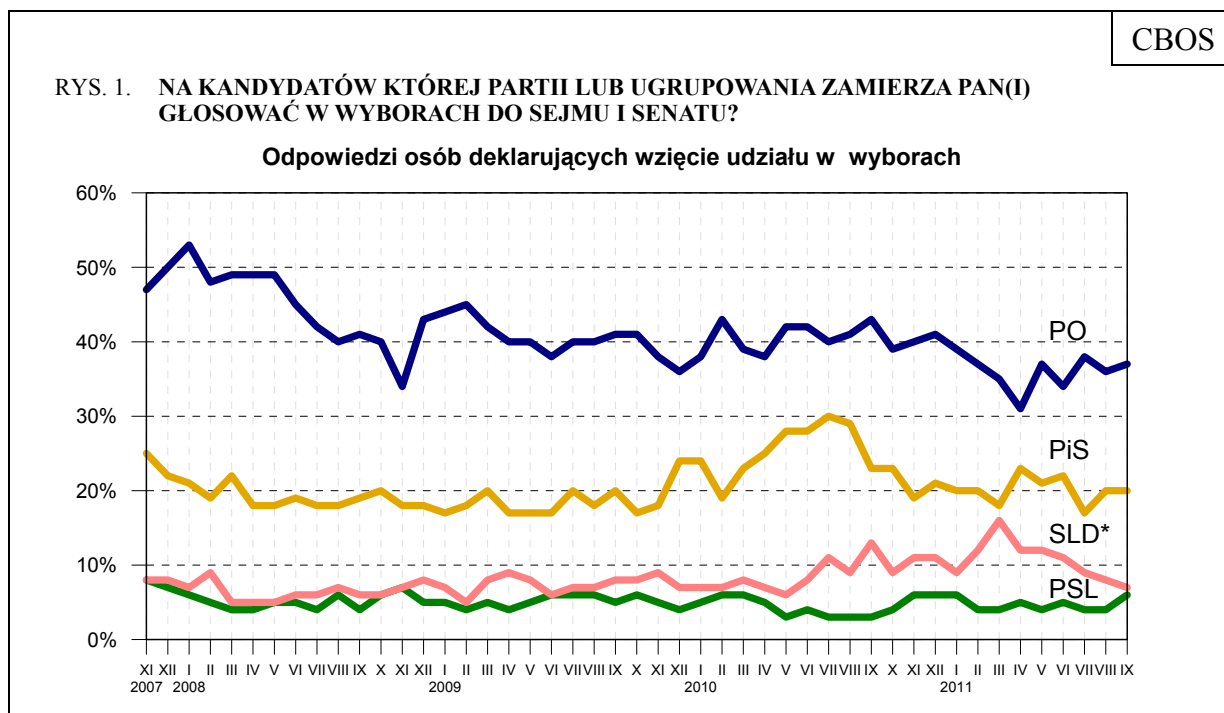
Tabela 1

Deklaracje uczestnictwa w wyborach parlamentarnych	Wskazania respondentów według terminów badań									
	XII 2010	I 2011	II 2011	III 2011	IV 2011	V 2011	VI 2011	VII 2011	VIII 2011	IX 2011
	w procentach									
Na pewno wezmę w nich udział	63	63	61	61	57	59	56	56	60	61
Nie wiem, czy wezmę w nich udział	13	12	13	14	16	15	17	26	25	23
Na pewno nie wezmę w nich udziału	24	25	26	25	27	26	27	18	14	17

Na niespełna miesiąc przed wyborami liderem pozostaje PO, na którą chce oddać głos ponad jedna trzecia zdeklarowanych uczestników wyborów (37%). W ciągu ostatnich trzech miesięcy poparcie dla rządzącej partii jest stabilne. Na drugim miejscu w październikowych wyborach, gdyby wyborcy podtrzymali swoje obecne deklaracje, znalazłby się PiS popierany przez co piątego Polaka zamierzającego uczestniczyć w głosowaniu (20%). To dokładnie tyle samo, co przed miesiącem. Na trzecim miejscu znalazłoby się SLD, mające 7% sympatyków wśród wyborców deklarujących swój pewny udział w wyborach. Chociaż wynik SLD jest tylko nieznacznie słabszy niż w sierpniu, warto zauważyć, że w notowaniach tej partii obserwujemy w ostatnich czterech miesiącach tendencję zniżkową. Tylko niewiele gorszy wynik niż SLD osiągnęło we wrześniu PSL – chęć głosowania na tę partię zadeklarowało 6% wyborców. W porównaniu z sierpniem PSL zyskało 2 punkty procentowe i jest to największa zmiana w tym miesiącu. Wśród osób wybierających się na wybory minimalny wzrost poparcia odnotowały także Ruch Palikota (2%) oraz PJN (1%).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (256) przeprowadzono w dniach 8 – 14 września 2011 roku na liczącej 1077 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Mimo trwającej kampanii wyborczej nadal ponad jedna czwarta Polaków zamierzających wziąć udział w wyborach (26%) nie wie, którą partię poprzeć 9 października.

* XI 2007 – III 2008 deklaracje poparcia dla koalicji Lewica i Demokraci (SLD+SdPI+UP+PD)

Tabela 2

Na kandydata, której partii zamierza Pan(i) głosować w wyborach do Sejmu i Senatu?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w wyborach*									
	XII 2010	I 2011	II 2011	III 2011	IV 2011	V 2011	VI 2011	VII 2011	VIII 2011	IX 2011
	w procentach									
Platforma Obywatelska RP	41	39	37	35	31	37	34	38	36	37
Prawo i Sprawiedliwość	21	20	20	18	23	21	22	17	20	20
Sojusz Lewicy Demokratycznej	11	9	12	16	12	12	11	9	8	7
Polskie Stronnictwo Ludowe	6	6	4	4	5	4	5	4	4	6
Ruch Poparcia Palikota	0	1	0	1	1	1	1	1	1	2
Polska Jest Najważniejsza	1	3	4	3	2	1	3	0	0	1
Polska Partia Pracy	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Inne	2	0	1	1	3	0	1	0	0	1
Trudno powiedzieć	14	17	18	16	18	18	19	27	26	26
N=	1140	610	605	573	679	689	640	591	619	627

* Podstawą procentowania są wszyscy ci, którzy deklarują, że na pewno wezmą udział w wyborach

We wrześniu na naszej partyjnej liście znalazły się tylko te ugrupowania, które zarejestrowały swoje komitety wyborcze na terenie całego kraju. Lista jest zatem krótsza niż zwykle, co najwyraźniej jednak nie ułatwiło Polakom wyboru. Nadal ponad jedna czwarta deklarujących chęć wzięcia udziału w październikowych wyborach nie może się zdecydować, którą partię poprzeć. To ciągle duży znak zapytania, jeśli chodzi o faktyczne wyniki wyborów. Dodatkowo w tym miesiącu Polacy nieco wyraźniej niż w ubiegłym kontestują udział w głosowaniu, co może nie najlepiej wróżyć frekwencji wyborczej.

Poparcie dla dwóch najbardziej liczących się ugrupowań pozostaje w zasadzie bez zmian. Przy okazji warto zauważyć, że pojawiająca się ostatnio w publikacjach teza o dużej popularności PiS wśród ludzi młodych nie znajduje potwierdzenia w naszych danych. PiS ma mniej zwolenników w najmłodszej grupie wiekowej (18–24 lata) niż wśród ogółu (16% wobec 20%), natomiast najsilniej popierają tę partię wyborcy w wieku 35–44 lata (25%) oraz najstarsi, powyżej 65 roku życia (24%). Z kolei PO oraz – w dużo mniejszej skali – Ruch Palikota są ugrupowaniami popieranymi wyraźniej przez wyborców najmłodszych niż przez pozostałych (wśród wyborców w wieku 18–24 lata PO ma 51% zwolenników, a Ruch Palikota – 6%).

W ostatnich miesiącach dobrej passy nie ma SLD, które nieznacznie, ale systematycznie traci. Inaczej jest w przypadku PSL, któremu okres kampanii wyborczej najwyraźniej dobrze służy. Przy mniejszym wyborze, a po części także zapewne dzięki kampanii wyborczej wzrasta znaczenie „nowych” ugrupowań, które aspirują do tego, by wprowadzić swoich posłów do parlamentu – Ruchu Palikota oraz PJN. Niewątpliwie ugrupowania te jako „pozasystemowe” mogą zebrać głosy części wyborców niezadowolonych z obecnego układu sił na naszej scenie politycznej.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

Tabela 1

		9 października br. odbędą się wybory do Sejmu i Senatu. Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w tych wyborach?			Liczba osób
		Na pewno wezmę w nich udział	Jeszcze nie wiem, czy wezmę w nich udział	Na pewno nie wezmę w nich udziału	
		%	%	%	
Ogółem		61	23	17	1074
Płeć	Mężczyźni	63	20	17	506
	Kobiety	58	25	17	568
Wiek	18-24 lata	53	25	21	132
	25-34	60	28	12	208
	35-44	57	25	18	183
	45-54	63	23	15	162
	55-64	66	18	16	192
	65 lat i więcej	63	18	19	196
Miejsce zamieszkania	Wieś	62	22	16	408
	Miasto do 20 tys.	58	20	22	134
	20-100 tys.	57	24	19	210
	101-500 tys.	57	29	14	177
	501 tys. i więcej mieszk.	70	16	14	145
Wykształcenie	Podstawowe	52	22	26	255
	Zasadnicze zawodowe	56	27	17	264
	Średnie	63	22	15	365
	Wyższe	74	19	6	190
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	73	19	8	101
	Średni personel, technicy	73	16	11	53
	Pracownicy adm.-biurowi	66	27	7	70
	Pracownicy usług	50	25	24	73
	Robotnicy wykwalifikowani	55	29	16	118
	Robotnicy niewykwalifik.	62	18	19	52
	Rolnicy	56	30	13	59
	Pracujący na własny rach.	54	30	15	38
Bierni zawodowo	Renciści	59	30	12	77
	Emeryci	63	18	18	243
	Uczniowie i studenci	56	22	22	72
	Bezrobotni	53	18	29	63
	Gospodynie domowe i inni	61	19	21	56
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	69	19	12	147
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	66	25	9	89
	sekt. pryw. poza rolnict.	58	26	16	242
	prywatnym gosp. rolnym	56	32	12	50
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	50	31	19	158
	501-750	62	21	17	126
	751-1000	57	26	17	150
	1001-1500	66	21	13	186
	Powyżej 1500 zł	72	15	13	166
Ocena własnych war. mater.	Złe	48	26	25	169
	Średnie	61	23	16	486
	Dobre	65	21	14	419
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	60	29	12	59
	Raz w tygodniu	65	22	12	493
	1-2 razy w miesiącu	60	29	11	175
	Kilka razy w roku	54	20	25	240
	W ogóle nie uczestniczy	55	16	29	106
Poglądy polityczne	Lewica	67	20	13	156
	Centrum	57	28	15	361
	Prawica	76	16	8	302
	Trudno powiedzieć	44	24	32	255

Tabela 2

		Na kandydata której partii zamierza Pan(i) głosować w tych wyborach?				
		Platforma Obywatelska RP (PO RP)	Polska Jest Najważniejsza (PjN)	Polska Partia Pracy – Sierpień 80 (PPP)	Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL)	Prawo i Sprawiedliwość (PiS)
		%	%	%	%	%
Ogółem		37	1	0	6	20
Płeć	Mężczyźni	39	0	1	6	20
	Kobiety	34	1		6	20
Wiek	18-24 lata	51				16
	25-34	42			2	18
	35-44	35	1		2	25
	45-54	31	2	1	13	20
	55-64	35	1		8	18
	65 lat i więcej	30	1	1	9	24
Miejsce zamieszkania	Wieś	27		0	10	22
	Miasto do 20 tys.	24	4		9	22
	20-100 tys.	42	1	1	1	18
	101-500 tys.	46	1		2	19
	501 tys. i więcej mieszk.	56			2	19
Wykształcenie	Podstawowe	18	1	1	7	22
	Zasadnicze zawodowe	35			14	17
	Średnie	43	1		4	21
	Wyższe	46	0			20
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	52	1		1	16
	Średni personel, technicy	55			7	17
	Pracownicy adm.-biurowi	47			5	13
	Pracownicy usług	44				13
	Robotnicy wykwalifikowani	32			9	25
	Robotnicy niewykwalifik.	29				24
	Rolnicy	17			20	18
	Pracujący na własny rach.	39				17
Bierni zawodowo	Renciści	16	2	2	6	20
	Emeryci	35	1	1	9	20
	Uczniowie i studenci	51				21
	Bezrobotni	38	3		5	29
	Gospodynie domowe i inni	12			3	31
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	43	1		2	18
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	38			1	27
	sekt. pryw. poza rolnict.	48	1		6	12
	prywatnym gosp. rolnym	12			17	20
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	19	1		8	30
	501-750	21		2	10	22
	751-1000	42	2		5	25
	1001-1500	44	1		5	15
	Powyżej 1500 zł	54	1		5	17
Ocena własnych war. mater.	Złe	17	3	1	11	23
	Średnie	33	0		7	22
	Dobre	46	1	0	3	17
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	25			8	28
	Raz w tygodniu	31	1		7	26
	1-2 razy w miesiącu	38	2	2	5	13
	Kilka razy w roku	49			5	9
	W ogóle nie uczestniczy	43			4	19
Poglądy polityczne	Lewica	30		1	9	7
	Centrum	44	1	0	4	10
	Prawica	37	1		6	36
	Trudno powiedzieć	27	1		7	17

Tabela 2 (cd.)

		Na kandydata której partii zamierza Pan(i) głosować w tych wyborach?				Liczba osób
		Ruch Palikota	Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD)	Inna	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		2	7	1	26	627
Płeć	Mężczyźni	2	7	2	22	305
	Kobiety	1	8		31	321
Wiek	18-24 lata	6	6	1	20	68
	25-34	3	9	3	23	119
	35-44		3	1	33	98
	45-54		7	1	27	95
	55-64	1	10	1	27	126
	65 lat i więcej	1	7		27	121
Miejsce zamieszkania	Wieś	1	7		33	243
	Miasto do 20 tys.	3	8		30	76
	20-100 tys.	4	6	2	26	117
	101-500 tys.	1	9	3	19	95
	501 tys. i więcej mieszk.	1	8	1	13	96
Wykształcenie	Podstawowe	3	9	1	38	126
	Zasadnicze zawodowe	0	6	1	28	143
	Średnie	2	7	0	23	223
	Wyższe	3	8	3	21	134
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	4	4	6	16	66
	Średni personel, technicy		7		12	36
	Pracownicy adm.-biurowi	3	5		27	47
	Pracownicy usług		7		35	34
	Robotnicy wykwalifikowani		5	1	28	64
	Robotnicy niewykwalifik.	7	16		25	32
	Rolnicy		4		41	31
	Pracujący na własny rach.		13		31	21
Bierni zawodowo	Renciści	1	7		46	45
	Emeryci	2	8		24	150
	Uczniowie i studenci	5	2	2	18	38
	Bezrobotni		11		13	31
	Gospodynie domowe i inni		10	3	40	33
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	4	6	1	26	96
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	4	5	1	24	57
	sekt. pryw. poza rolnict.		7	2	24	133
	prywatnym gosp. rolnym		4		46	26
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł		7	1	34	75
	501-750	5	5	2	32	74
	751-1000	2	9		15	84
	1001-1500	2	7	1	26	118
	Powyżej 1500 zł	3	8	1	11	117
Ocena własnych war. mater.	Złe		13		33	76
	Średnie	2	6	2	27	285
	Dobre	2	7	1	24	265
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu		10		28	34
	Raz w tygodniu	1	6	1	28	310
	1-2 razy w miesiącu	2	8	2	29	103
	Kilka razy w roku	3	6	2	25	126
	W ogóle nie uczestniczy	6	15		12	54
Poglądy polityczne	Lewica	4	32	1	16	100
	Centrum	3	4	0	33	195
	Prawica	0	1	1	17	223
	Trudno powiedzieć		3	2	43	109